

I

(Uznesenia, odporúčania a stanoviská)

ODPORÚČANIA

RADA

ODPORÚČANIE RADY

z 30. októbra 2020

o moste k pracovným miestam – posilnení záruky pre mladých ľudí, a ktorým sa nahrádza odporúčanie Rady z 22. apríla 2013 o zavedení záruky pre mladých ľudí

(2020/C 372/01)

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 292 v spojení s článkom 149,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

keďže:

- (1) Európsky parlament, Rada a Komisia vyhlásili v novembri 2017 Európsky pilier sociálnych práv, v ktorom sa stanovuje 20 zásad a práv na podporu dobre fungujúcich a spravodlivých trhov práce a systémov sociálneho zabezpečenia. V Európskom pilieri sociálnych práv sa stanovuje právo na spravodlivé pracovné podmienky, uvádza sa v ňom, že vo všetkých oblastiach sa musí zabezpečiť rovnosť zaobchádzania a príležitostí pre ženy a mužov, a stanovuje sa v ňom právo na prístup k sociálnej ochrane a odbornej príprave. Takisto sa v ňom uvádza, že skúšobné lehoty by mali mať primerané trvanie, a že sa má zakázať zneužívanie atypických zmlúv. V zásade 4 „Aktívna podpora zamestnanosti“ sa uvádza, že „mladí ľudia majú právo na ďalšie vzdelávanie, učňovskú prípravu, stáž alebo ponuku kvalitného pracovného miesta do štyroch mesiacov od straty zamestnania alebo ukončenia vzdelávania“.
- (2) V rámci usmernení pre politiky zamestnanosti členských štátov prijatých Radou v jej rozhodnutí (EÚ) 2019/1181 ⁽¹⁾, a najmä v usmernení 6, sa členské štáty vyzývajú, aby naďalej riešili nezamestnanosť mladých ľudí a problém mladých ľudí, ktorí nie sú zamestnaní, ani nie sú v procese vzdelávania alebo odbornej prípravy (ďalej len „NEET“), predchádzaním predčasnému ukončeniu školskej dochádzky a štrukturálnym zlepšovaním prechodu zo školy do zamestnania vrátane úplného vykonávania záruky pre mladých ľudí.
- (3) V odporúčaní Rady z 20. decembra 2012 o potvrdzovaní neformálneho vzdelávania a informálneho učenia sa ⁽²⁾ sa stanovujú prvky a zásady potvrdzovania neformálneho vzdelávania a informálneho učenia sa, ktorými sa jednotlivcom umožní dať si potvrdiť svoje znalosti, zručnosti a kompetencie získané prostredníctvom neformálneho vzdelávania a informálneho učenia sa a získať plnú kvalifikáciu alebo prípadne čiastočnú kvalifikáciu.

⁽¹⁾ Rozhodnutie Rady (EÚ) 2019/1181 z 8. júla 2019 o usmerneniach pre politiky zamestnanosti členských štátov (Ú. v. EÚ L 185, 11.7.2019, s. 44).

⁽²⁾ Ú. v. EÚ C 398, 22.12.2012, s. 1.

- (4) V odporúčaní Rady z 19. decembra 2016 s názvom Cesty zvyšovania úrovne zručností: nové príležitosti pre dospelých ⁽³⁾ sa odporúča, aby sa dospelým s nízkou úrovňou zručností, vedomostí a kompetencií poskytla príležitosť získať minimálnu úroveň gramotnosti, matematickej gramotnosti a digitálnej kompetencie v súlade s ich individuálnymi potrebami alebo získať širší súbor zručností, vedomostí a kompetencií.
- (5) V odporúčaní Rady z 22. mája 2018 o kľúčových kompetenciách pre celoživotné vzdelávanie ⁽⁴⁾ sa členské štáty vyzývajú, aby podporovali rozvoj základných digitálnych zručností a zvyšovali a zdokonaľovali úroveň digitálnych kompetencií vo všetkých skupinách obyvateľstva.
- (6) Odporúčanie Rady z 10. marca 2014 o rámci kvality pre stáže ⁽⁵⁾ ponúka usmernenia k poskytovaniu kvalitných stáží a zahŕňa prvky týkajúce sa kvality, ktoré sa vzťahujú najmä na obsah vzdelávania, pracovné podmienky a transparentnosť v súvislosti s finančnými podmienkami a náborovými postupmi.
- (7) V odporúčaní Rady z 15. marca 2018 týkajúcom sa európskeho rámca pre kvalitnú a účinnú učňovskú prípravu ⁽⁶⁾ sa stanovuje 14 kľúčových kritérií, ktoré by členské štáty a zainteresované strany mali používať pri tvorbe kvalitnej a účinnej učňovskej prípravy s cieľom zabezpečiť tak rozvoj pracovných zručností, ako aj osobnostný rozvoj učňov.
- (8) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1700 ⁽⁷⁾ poskytuje spoločný rámec pre sedem dovedy nezávislých zberov údajov, medzi ktoré patrí aj výberové zisťovanie pracovných síl EÚ. Uvedený spoločný rámec, konkrétne integrovaná európska sociálna štatistika (IESS), poskytuje podrobnejšie porovnávacie údaje z celej EÚ, ktoré umožnia lepšie porozumieť prechodu mladých ľudí zo školy do zamestnania, a presnejšie zachytia ich skúsenosti s učením a prácou, ale aj ich individuálne doplnkové ukazovatele.
- (9) Európska rada vo svojich záveroch z 15. decembra 2016 vyzýva na pokračovanie záruky pre mladých ľudí. Vo svojich záveroch z 15. júna 2017 Rada opätovne potvrdzuje, že riešenie nezamestnanosti a neaktivity mladých ľudí zostáva politickou prioritou, domnieva sa, že záruka pre mladých ľudí a iniciatíva na podporu zamestnanosti mladých ľudí je silným impulzom pre štrukturálne reformy a inováciu politik, a zdôrazňuje, že ovplyvníť osoby NEET si vyžaduje silné a vytrvalé úsilie vnútroštátnych orgánov ako aj medzisektorovú spoluprácu.
- (10) Európsky parlament vo svojom uznesení z 18. januára 2018 o vykonávaní iniciatívy na podporu zamestnanosti mladých ľudí v členských štátoch vyzýva členské štáty, aby zaviedli vhodné a ciele informácie stratégie na oslovenie všetkých osôb NEET a zaujali integrovaný prístup k viac individualizovanej pomoci a službám na podporu mladých ľudí, ktorí čelia viacnásobným prekážkam. Európsky parlament zdôrazňuje potrebu zlepšiť kvalitu ponúk v rámci záruky pre mladých ľudí a iniciatívy na podporu zamestnanosti mladých ľudí a vyzýva na budúcu diskusiu o oprávnenej vekovej skupine.
- (11) Európska zelená dohoda je novou stratégiou Únie pre rast. Jej cieľom je transformovať Úniu na spravodlivú a prosperujúcu spoločnosť s moderným a konkurencieschopným hospodárstvom, ktoré efektívne využíva zdroje, kde budú najneskôr do roku 2050 emisie skleníkových plynov na nule a kde hospodársky rast nebude závisieť od využívania zdrojov.
- (12) Komisia s cieľom pomôcť napraviť hospodárske a sociálne škody spôsobené pandemiou COVID-19, naštartovať európsku obnovu v nadväznosti na tieto škody a chrániť a vytvárať pracovné miesta navrhla významný plán obnovy pre Európu založený na využití plného potenciálu rozpočtu Únie a nástroj na obnovu s názvom *Next Generation EU*. Uvedený nástroj bude kľúčový okrem iného aj pri podpore krátkodobých opatrení na podporu zamestnanosti vrátane zamestnanosti mladých ľudí, ako aj investícií do dlhodobějších politických reforiem týkajúcich sa trhu práce, sociálneho systému a systému vzdelávania a odbornej prípravy.

⁽³⁾ Ú. v. EÚ C 484, 24.12.2016, s. 1.

⁽⁴⁾ Ú. v. EÚ C 189, 4.6.2018, s. 1.

⁽⁵⁾ Ú. v. EÚ C 88, 27.3.2014, s. 1.

⁽⁶⁾ Ú. v. EÚ C 153, 2.5.2018, s. 1.

⁽⁷⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1700 z 10. októbra 2019, ktorým sa zavádza spoločný rámec pre európske štatistiky o osobách a domácnostiach na základe individuálnych údajov zbieraných zo vzoriek, ktorým sa menia nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 808/2004, (ES) č. 452/2008 a (ES) č. 1338/2008 a ktorým sa zrušuje nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1177/2003 a nariadenie Rady (ES) č. 577/98 (Ú. v. EÚ L 261I, 14.10.2019, s. 1).

- (13) V roku 2013 počas predchádzajúcej hospodárskej recesie bola miera nezamestnanosti mladých ľudí (vo veku 15 – 24 rokov) v Únii 24,4 % (oproti 16 % v roku 2008) a v niektorých členských štátoch viac ako 50 %, pričom počet osôb NEET vo veku 15 – 24 rokov dosahoval 6,5 milióna. V reakcii na uvedené sa v apríli 2013 prijalo odporúčanie Rady o zavedení záruky pre mladých ľudí ⁽⁸⁾. Predstavuje významnú koordinovanú reakciu na úrovni Únii na výzvy, ktorým čelí mládež, a je založená na opatreniach v oblasti vzdelávania a aktívnej politiky trhu práce v členských štátoch.
- (14) Pandémia COVID-19 priviedla Úniu do bezprecedentnej hospodárskej recesie, ktorá pravdepodobne opäť prinesie dramaticky vysokú mieru nezamestnanosti mladých ľudí a mieru NEET. Očakáva sa, že hospodárstvo Únie sa v roku 2020 výrazne prepadne a dostane sa do najhlbšej recesie vo svojej histórii. Mladí ľudia, ktorí sa už nachádzali v neistej situácii na trhu práce alebo ktorí čelili prekážkam v prístupe k práci už pred vypuknutím pandémie, budú trpieť najviac, a tí mladí ľudia, ktorí v tejto dobe vstupujú na trh práce, si prvé zamestnanie nájdu ťažšie. Vzhľadom na súčasnú krízu je preto nevyhnutné posilniť záruku pre mladých ľudí.
- (15) Mladí ľudia môžu na trhu práce čeliť mnohopočetným výzvam, a to aj preto, že sa nachádzajú v prechodnom období života a nemajú žiadnu odbornú prax alebo ju majú len obmedzenú, ako aj z dôvodu ďalších prekážok brániacich vstupe do sveta práce. Ako ukazujú minulé recesie, mladí ľudia sú zasiahnutí výraznejšie ako starší a skúsenejší pracujúci.
- (16) U mladých žien je vyššia pravdepodobnosť ako u mladých mužov, že sa stanú neaktívnymi v dôsledku opatrovateľských povinností, ako je starostlivosť o deti alebo závislé dospelé osoby, či iných osobných alebo rodinných povinností. Opatrovateľské povinnosti sa ako dôvod neaktivity vyskytujú viac ako päťkrát častejšie u mladých žien než u mladých mužov. To môže viesť k prehĺbovaniu rozdielov v zamestnanosti žien a mužov s dôsledkami, ktoré pretrvávajú celý život žien.
- (17) Nezamestnanosť a neaktívna mládež, ako aj obmedzený prístup k inkluzívnemu vysokokvalitnému vzdelávaniu a odbornej príprave a sociálnym službám môžu mať trvalý negatívny účinok, ako je zvýšené riziko budúcej nezamestnanosti, nižšie príjmy v budúcnosti, strata ľudského kapitálu a medzigeneračný prenos chudoby. Tieto prvky sa pretavujú do individuálnych ťažkostí a vytvárajú priame a nepriame náklady pre spoločnosť ako celok. Prispievajú aj k regionálnym nerovnostiam, keďže mladí ľudia napríklad nie sú schopní zabezpečiť si udržateľné začlenenie do trhu práce vo vidieckych alebo vzdialených oblastiach a preto hľadajú príležitosti inde.
- (18) Neustály vývoj, ako je automatizácia a digitalizácia výroby a služieb, naďalej pretvára svet práce. Mladí ľudia sú nadmerne zastúpení v neštandardných zamestnaniach, ako je práca prostredníctvom platforiem alebo príležitostná práca, v ktorých môže chýbať prístup k náležitej sociálnej ochrane. Mladí ľudia patria do skupiny osôb, ktoré sú ohrozené stratou zamestnania v dôsledku automatizácie, keďže na nástupných pozíciách je zvyčajne väčší počet úloh, ktoré je možné automatizovať. Na základe digitálnych technológií zároveň vznikajú nové pracovné miesta a v mnohých odvetviach hospodárstva sa zvyšuje sa dopyt po zručnostiach potrebných na digitálnu transformáciu.
- (19) Súčasnú investovanie do ľudského kapitálu mladých Európanov pomôže európskym sociálnym trhovým hospodárstvám, ktoré obstoja v budúcnosti, zvládať demografické zmeny a zároveň plne využiť príležitosti, ktoré ponúka digitálny vek a nárast počtu pracovných miest v zelenom hospodárstve. Takéto investície idú ruka v ruku s reformami trhu práce, ktoré môžu riešiť niektoré štrukturálne problémy mladých ľudí a poskytnúť im lepšiu východiskovú pozíciu. Únia bude schopná v plnej miere zužitkovať výhody aktívnej, inovatívnej a kvalifikovanej pracovnej sily a zároveň sa vyhne príliš vysokým ekonomickým a sociálnym nákladom, ktoré vznikajú v dôsledku toho, že mladí ľudia nie sú zamestnaní, ani nie sú v procese vzdelávania alebo odbornej prípravy.
- (20) Posilnená záruka pre mladých ľudí môže prispieť k vytváraniu pracovných príležitostí pre mladých ľudí a podpore ich podnikania, ako aj pomôcť využiť príležitosti, ktoré prináša digitalizácia a zelená transformácia. Môže pomôcť zmierniť pretrvávajúce negatívne následky na trhu práce spôsobené závažným spomalením tým, že bude nabádať firmy, aby zamestnávali nezamestnaných mladých ľudí vrátane tých, ktorí boli nezamestnaní pred pandemiou, a poskytovať odbornú prípravu, ktorá uľahčí dosiahnuť, aby voľné pracovné miesta zaplnili nezamestnaní a neaktívni mladí ľudia.

⁽⁸⁾ Ú. v. EÚ C 120, 26.4.2013, s. 1.

- (21) Posilnená záruka pre mladých ľudí by mala zabezpečiť, aby všetci mladí ľudia dostali do štyroch mesiacov od straty zamestnania alebo ukončenia formálneho vzdelávania kvalitnú ponuku zamestnania, ďalšieho vzdelávania, učňovskej prípravy alebo stáže. Na naplnenie tejto ambície by mala mladým ľuďom poskytnúť cestu k stabilnému začleneniu do trhu práce a osloviť a motivovať väčší počet mladých ľudí bez ohľadu na prekážky, ktorým môžu čeliť, a pritom zabezpečiť, že sa na žiadneho z nich nezabudne. Cieľom posilnenej záruky pre mladých ľudí by mala byť podpora mladých ľudí pri získavaní cenných pracovných skúseností a rozvíjaní správnych zručností pre meniaci sa svet práce, najmä tých zručností, ktoré sú relevantné z hľadiska rastúcich odvetví a zelenej a digitálnej transformácie. V tejto súvislosti hrá dôležitú úlohu kvalita učňovskej prípravy. Je potrebné zvýšiť ponuku učňovskej prípravy, najmä vo fáze obnovy, a podporiť účasť podnikov s cieľom uľahčiť hladší prechod do zamestnania. Učňovská príprava pripravuje mladých ľudí na zamestnania, ktoré sú veľmi žiadané, a ponúka im teda cestu k udržateľnému začleneniu do trhu práce, a to aj na miestnej úrovni.
- (22) V odporúčaní Rady o zavedení záruky pre mladých ľudí z roku 2013 sa členské štáty zaviazali, že zabezpečia, aby všetci mladí ľudia vo veku do 25 rokov dostali kvalitnú ponuku zamestnania, ďalšieho vzdelávania, učňovskej prípravy alebo stáže, a to do štyroch mesiacov od straty zamestnania alebo ukončenia formálneho vzdelávania. Rozšírením vekovej kategórie tak, aby zahŕňala mladých ľudí vo veku 25 – 29 rokov, sa uznáva, že prechod zo školy do zamestnania a udržateľné začlenenie do trhu práce trvajú vzhľadom na meniacu sa povahu práce, dlhšie obdobie strávené vo vzdelávaní a požadované zručnosti dlhšie. Je dôležité uznať, že hospodársky pokles spôsobený pandémiou COVID-19 povedie k tomu, že viac ľudí vo veku 25 – 29 rokov sa stane nezamestnanými a bude potrebovať podporu. Je to tiež v súlade s opatreniami a programami členských štátov týkajúcimi sa mladých ľudí, ktoré sú vo všeobecnosti dostupné pre mladých ľudí vo veku od 15 do 29 rokov.
- (23) Osoby NEET sú rôznorodou skupinou. U niektorých mladých ľudí môže byť skutočnosť, že sú NEET, príznakom viacnásobného a zakoreneného znevýhodnenia a môže naznačovať dlhodobé vyčlenenie zo spoločnosti, a teda si vyžadovať dlhodobéjšie opatrenia. Niektorí mladí ľudia sú zvlášť zraniteľní, napríklad mladí ľudia, ktorí predčasne ukončili školskú dochádzku, alebo osoby s nedostatočným vzdelaním alebo odbornou prípravou, ktoré často majú nedostatočnú sociálnu ochranu, obmedzený prístup k finančným zdrojom, sú vystavené neistým pracovným podmienkam alebo môžu čeliť diskriminácii. V prípade iných osôb, ako sú vysokokvalifikovaní mladí ľudia alebo tí, ktorí už majú významné a stále relevantné pracovné skúsenosti, je príslušnosť ku skupine NEET pravdepodobne len dočasným postavením, pretože pri vstupe na trh práce čelia len malým prekážkam a vo svojej podstate nemajú žiadne podstatné zraniteľné miesta. Posilnená záruka pre mladých ľudí by mala uznať, že osoby, ktoré nie sú zamestnané ani nie sú v procese vzdelávania alebo odbornej prípravy, si vyžadujú individualizovaný prístup: u niektorých osôb NEET môže postačovať ľahší prístup, zatiaľ čo v prípade iných, zraniteľnejších osôb NEET môžu byť potrebné intenzívnejšie, dlhodobejšie a komplexnejšie zásahy. Uvedené zásahy by sa mali zakladať na prístupe citlivom z rodového hľadiska a prihliadať na rozdielne vnútroštátne, regionálne a miestne podmienky.
- (24) Viac ako jeden z piatich mladých ľudí v celej únii nedosiahne základnú úroveň digitálnych zručností, pričom u mladých ľudí s nízkou kvalifikáciou je viac ako trikrát väčšia pravdepodobnosť, že nedosiahnu potrebnú úroveň digitálnych zručností, než u ich náprotivkov s vysokou kvalifikáciou. Keďže v dôsledku pandémie COVID-19 sa urýchljuje digitálna transformácia, stávajú sa rozdiely v digitálnych zručnostiach kľúčovým faktorom v súvislosti so zamestnateľnosťou mladých ľudí a ich schopnosťou využiť príležitosti vyplývajúce z tejto transformácie. Cielené zvyšovanie úrovne zručností pomáha mladým ľuďom reagovať na rastúci dopyt po digitálnych zručnostiach a rieši problém digitálnej priepasti.
- (25) Súčasťou posilnenej záruky pre mladých ľudí by, ak sa to považuje za vhodné, malo byť prípravné školenie pred prijatím ponuky realizované podľa individuálnych potrieb a súvisiace so špecifickými oblasťami zručností, ako sú digitálne, ekologické, jazykové a podnikateľské zručnosti, ako aj zručnosti v oblasti riadenia kariéry. Takéto praktické školenie môže byť odrazovým mostíkom k úplnému kurzu odbornej prípravy, ukážkou zo sveta práce alebo doplnkom k absolvovanému vzdelávaniu alebo pracovnej skúsenosti pred začiatkom ponuky v rámci záruky pre mladých ľudí. Krátkodobou a neformálnou povahou sa takéto prípravné školenie, ktorým by sa nemalo predĺžiť trvanie štvormesačnej prípravnej fázy, odlišuje od ponuky ako takej.
- (26) V záujme podpory kvalitných pracovných miest, ako aj príležitostí na vzdelávanie a odbornú prípravu, učňovské vzdelávanie a stáže sú rozhodujúce účinná koordinácia a partnerstvá medzi rôznymi oblasťami politiky vrátane zamestnanosti, vzdelávania, mládeže, rodovej rovnosti a sociálnych vecí. Integrované služby (ako napríklad jednotné kontaktné miesta alebo iné modely) ponúkajú jednoduchší prístup k službám a výhodám a dokážu mladým ľuďom, ktorí na trhu práce čelia viacerozmerným prekážkam, jednoduchšie poskytovať flexibilné a pohotovejšie riešenia šité na mieru. Integrované služby si vyžadujú zmenu v pracovnej kultúre, aby sa do centra

pozornosti opatrení dostali mladí ľudia a aby sa podporovala výmena osvedčených postupov medzi všetkými úrovňami verejnej správy a budovali sa siete medzi všetkými príslušnými aktérmi. Okrem toho je potrebné venovať sa otázkam ochrany údajov, aby sa umožnila účinná a bezproblémová spolupráca medzi rôznymi orgánmi verejnej správy a službami.

- (27) Posilnená záruka pre mladých ľudí by sa mala vykonávať prostredníctvom systému pozostávajúceho z podporných opatrení a mala by byť prispôbena národným, regionálnym a miestnym podmienkam. Takéto systémy by mali zohľadňovať rôznorodosť členských štátov z hľadiska miery nezamestnanosti a neaktivity mladých ľudí, inštitucionálneho usporiadania a kapacity rôznych účastníkov na trhu práce. Rovnako by mali zohľadňovať aj odlišnú situáciu, pokiaľ ide o verejné rozpočty a finančné obmedzenia z hľadiska rozdelenia zdrojov, a mali by sa nepretržite monitorovať a zlepšovať.
- (28) Podporné opatrenia možno financovať z fondov Únie. Jedným z kľúčových finančných zdrojov Únie na podporu vykonávania záruky pre mladých ľudí je iniciatíva na podporu zamestnanosti mladých ľudí na roky 2014 – 2020 (na ktorú Únia prispieva čiastkou vo výške takmer 9 miliárd EUR) spolu s dodatočnými investíciami z Európskeho sociálneho fondu (ďalej len „ESF“). Ako súčasť Plánu obnovy pre Európu a nástroja *Next Generation EU* sa prostredníctvom Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti a Pomoci pri obnove v rámci politiky súdržnosti a pri obnove území v Európe (ďalej len „REACT-EU“) poskytne dodatočná finančná podpora Únie na opatrenia v oblasti zamestnanosti mladých ľudí. Tieto snahy doplní vo finančnom období 2021 – 2027 Európsky sociálny fond plus (ďalej len „ESF+“), ktorý bude podporovať celú škálu opatrení týkajúcich sa zamestnanosti, vzdelávania a odbornej prípravy v rámci posilnenej záruky pre mladých ľudí.

TÝMTO ODPORÚČA ČLENSKÝM ŠTÁTOM:

- 1) zabezpečiť, aby všetci mladí ľudia vo veku do 30 rokov dostali kvalitnú ponuku zamestnania, ďalšieho vzdelávania, učňovskej prípravy alebo stáže, a to do štyroch mesiacov od straty zamestnania alebo ukončenia formálneho vzdelávania, v súlade so zásadou 4 Európskeho piliera sociálnych práv.

Východiskový bod pre poskytnutie ponuky pre mladú osobu v rámci záruky pre mladých ľudí by mala byť registrácia tejto mladej osoby u poskytovateľa záruky pre mladých ľudí. Systémy záruky pre mladých ľudí by sa mali zakladať na nasledujúcich usmerneniach, ktoré sú štruktúrované do štyroch fáz (mapovanie, osvetová činnosť, príprava a ponuka), a mali by byť organizované v súlade s národnými, regionálnymi a miestnymi podmienkami, pričom by sa v nich malo zohľadňovať i pohlavie a rozdielnosť mladých ľudí, ktorým sú určené:

Mapovanie

Určenie cieľovej skupiny, dostupných služieb a potrieb v oblasti zručností

- 2) posilniť mapovanie cieľovej skupiny s cieľom umožniť lepšie pochopenie rozmanitosti osôb NEET a cieľenej podpory, ktorú budú pravdepodobne potrebovať, vrátane osôb NEET negatívne postihnutých hospodárskou recesiou;
- 3) zmapovať dostupné služby pre rôzne potreby v oblasti podpory, využívať vnútroštátne prognózy zručností spolu s dostupnými miestnymi prognózami zručností (ktoré sú podložené napríklad informáciami o pracovnom trhu vo forme veľkých dát) s cieľom identifikovať zručnosti, ktoré sa vyžadujú na pracovnom trhu, s osobitným zohľadnením špecifik regionálneho trhu práce a prekážok, ktorým čelia mladí ľudia žijúci vo vidieckych, vzdialených alebo znevýhodnených mestských oblastiach;

Umožnenie prevencie pomocou systémov sledovania a včasného varovania

- 4) posilniť systémy včasného varovania a spôsobilosti sledovania s cieľom identifikovať tie osoby, ktorým hrozí, že sa stanú NEET, a zároveň prispievať k predchádzaniu predčasnému ukončovaniu školskej dochádzky a odbornej prípravy (napr. prostredníctvom profesijného poradenstva v školách, flexibilnejších vzdelávacích dráh a vyššej miery učenia sa na pracovisku), a to v spolupráci so vzdelávacím sektorom, s rodičmi alebo poručníkmi alebo opatrovníkmi a miestnymi komunitami, ako aj so zapojením služieb v oblasti mládeže, sociálnych služieb a služieb v oblasti zdravia a zamestnanosti;

Osvetová činnosť

Zvyšovanie informovanosti a zameranie komunikácie

- 5) zaviesť moderné a miestne informačné kanály prispôbené mládeži a systémy pre činnosti zamerané na zvyšovanie informovanosti, a to s využitím digitálnych a nedigitálnych príležitostí, a zároveň zabezpečiť zapojenie mladých ľudí, pracovníkov s mládežou a miestnych mládežníckych organizácií, rodín a rodičovských združení;
- 6) pri každej komunikácii používať rozpoznateľný vizuálny štýl, v prípade potreby na základe usmernení sprístupnených Komisiou, a zároveň zabezpečovať dostupné a ľahko zrozumiteľné informácie o všetkých druhoch dostupnej podpory, napríklad prostredníctvom jedného webového portálu v jazyku (jazykoch) danej krajiny. V uvedenej komunikácii je potrebné vyhýbať sa všetkým stereotypom;

Intenzívnejšia osvetová činnosť zameraná na zraniteľné skupiny

- 7) viac sa zamerať na osoby NEET (najmä tie, ktoré patria k zraniteľným skupinám, vrátane osôb s telesným postihnutím a viacrozmernými problémami) prostredníctvom osobitne vyškolených poskytovateľov služieb a doplnkových stratégií, ako sú práca s mládežou, mladí „ambasádori“ a spolupráca s partnermi, ktorí sú v kontakte so špecifickými skupinami mladých ľudí. V prípade osôb NEET, ku ktorým je najťažšie sa dostať, preskúmať možnosti koordinácie s poskytovaním výhod, ako aj používanie mobilných jednotiek;

Príprava

Využívanie nástrojov na profilovanie pri vypracúvaní prispôbených individualizovaných akčných plánov

- 8) zlepšiť nástroje a postupy profilovania a skríningu, aby zodpovedali potrebám a reakciám, a to zaujatím mnohorozmerného rodovo citlivého prístupu k profilovaniu a skríningu, ktorý zohľadňuje preferencie a motiváciu, zručnosti a predchádzajúce pracovné skúsenosti, prekážky a znevýhodnenia dotknutých mladých osôb vrátane dôvodov ich nezamestnanosti alebo neaktivity, alebo dôvodov súvisiacich so skutočnosťou, že majú bydlisko vo vidieckych, vzdialených a znevýhodnených mestských oblastiach;
- 9) zabezpečiť, aby sa posilnil proces poradenstva v rámci verejných služieb zamestnanosti a aby poskytovatelia záruky pre mladých ľudí mali náležité personálne kapacity vrátane špeciálne školených zamestnancov na obsluhu a zlepšovanie nástrojov na profilovanie a skrínig, ako aj na vypracúvanie individualizovaných akčných plánov, ktoré zohľadňujú potreby a reakcie zamerané na dotknutú osobu;

Poskytovanie poradenstva, profesijnej orientácie a mentorstva

- 10) zintenzívniť prípravnú fázu pomocou poradenstva, profesijnej orientácie a mentorstva zameraných na dotknutú osobu a poskytovaných skúsenými poradcami, ktoré reagujú na potreby dotknutého jednotlivca a náležite zohľadňujú rodové predsudky a iné formy diskriminácie. Pripraviť osoby NEET na meniacu sa povahu práce a požiadavky celoživotného vzdelávania, či už prostredníctvom kariérneho poradenstva alebo podnikateľskej podpory, a zároveň zaviesť individuálnu podporu, motivačnú prácu, obhajobu alebo partnerskú podporu pre osoby NEET;
- 11) umožniť celostnejší prístup k poradenstvu, profesijnej orientácii a mentorstvu odporúčaním mladých ľudí partnerom (ako sú napr. inštitúcie vzdelávania a odbornej prípravy, sociálni partneri a mládežnícke organizácie, ako aj práca s mládežou a služby zdravotnej a sociálnej starostlivosti), ktorí môžu pomôcť motivovať a podporovať týchto mladých ľudí pri prekonávaní ďalších prekážok v súvislosti so zamestnanosťou;

Zlepšovanie digitálnych zručností prostredníctvom prípravných školení

- 12) posúdiť digitálne zručnosti všetkých osôb NEET, ktoré sa zaregistrujú v systéme záruky pre mladých ľudí, a to napríklad pomocou európskeho rámca digitálnych kompetencií (DigComp) a dostupných nástrojov na hodnotenie a sebahodnotenie, čím sa zabezpečí, aby bola na základe identifikovaných nedostatkov všetkým mladým ľuďom, ktorí to potrebujú, ponúknutá špecializované prípravné školenie zamerané na zlepšenie digitálnych zručností;

- 13) zabezpečiť potvrdzovanie a uznávanie neformálnych a informálnych vzdelávacích výstupov z prípravných školení využívaním opatrení zameraných na potvrdzovanie zakotvených v systémoch vzdelávania a odbornej prípravy, využívaním existujúcich nástrojov, ako je Europass, a to s cieľom umožniť modulárnejší prístup k zhromažďovaniu kvalifikácií, posilnenie vzdelávacích výstupov a zlepšenie ich uznávania;

Hodnotenie, zlepšovanie a potvrdzovanie iných dôležitých zručností

- 14) zabezpečiť, aby prípravná fáza podľa potreby umožnila zvyšovanie úrovne zručností a rekvalifikáciu, ktoré sú zamerané najmä na digitálne, zelené, jazykové zručnosti, podnikateľské zručnosti a zručnosti v oblasti riadenia kariéry, za využitia existujúcich rámcov kompetencií, nástrojov na hodnotenie a sebahodnotenie a nástrojov na potvrdzovanie, ktoré pomôžu mladým ľuďom využívať príležitosti v rozvíjajúcich sa sektoroch a pripravia ich na potreby meniaceho sa trhu práce;

Ponuka

Zabezpečiť, aby stimuly pre zamestnanosť a startupy fungovali

- 15) používať ciele a dobre navrhnuté stimuly pre zamestnanosť, ako napríklad dotácie na mzdy, stimuly na nábor nových pracovníkov (bonusy), zníženie nákladov na sociálne zabezpečenie, daňové úľavy alebo dávky pre osoby so zdravotným postihnutím, ako aj stimuly pre startupy s cieľom vytvoriť kvalitné príležitosti na udržateľné začlenenie mladých ľudí do trhu práce; v prípade potreby by ponuky, ktorými sa podporuje samostatná zárobková činnosť mladých ľudí, mali byť prepojené s hlbokou odbornou prípravou a komplexným podnikateľským poradenstvom;

Zosúladenie ponúk s existujúcimi štandardmi na zabezpečenie kvality a rovnosti

- 16) zosúladiť ponuky pracovných miest s príslušnými zásadami Európskeho piliera sociálnych práv a zároveň zabezpečiť rovnaké zaobchádzanie a rovnaké príležitosti pre ženy a mužov vo všetkých oblastiach, ako aj právo na spravodlivé pracovné podmienky, prístup k sociálnej ochrane a odbornej príprave, primerané trvanie skúšobných lehôt a zákaz zneužívania atypických zmlúv;
- 17) uľahčiť návrat mladých ľudí k vzdelávaniu a odbornej príprave diverzifikovaním ponuky ďalšieho vzdelávania (napríklad prostredníctvom flexibilných vzdelávacích dráh, učenia sa na pracovisku, premostujúcich programov a programov druhej šance) a podľa potreby pritom zabezpečiť potvrdzovanie neformálneho vzdelávania a informálneho učenia sa;
- 18) zintenzívniť podporu kvalitnej učňovskej prípravy a zabezpečiť, aby ponuky spĺňali minimálne štandardy stanovené v európskom rámci pre kvalitnú a účinnú učňovskú prípravu;
- 19) zabezpečiť, aby stáže spĺňali minimálne štandardy stanovené v rámci kvality pre stáže;

Poskytovanie podpory po nástupe do zamestnania a spätnej väzby

- 20) rozšíriť nepretržitú podporu mladých ľudí po nástupe do zamestnania s cieľom pomôcť im vyrovnáť sa s novými situáciami a v prípade potreby upraviť individualizované akčné plány, a to za využitia možnosti spätnej väzby po nástupe do zamestnania s cieľom zabezpečiť poskytnutie kvalitnej ponuky a zabrániť tomu, aby sa mladí ľudia vrátili do postavenia osôb NEET;

Prierezové faktory

Mobilizovanie partnerstiev

- 21) posilniť partnerstvá na všetkých administratívnych úrovniach medzi poskytovateľmi záruky pre mladých ľudí a príslušnými zainteresovanými stranami, ako sú zamestnávateľia, inštitúcie vzdelávania a odbornej prípravy, sociálni partneri, služby v oblasti práce s mládežou, poskytovatelia činností v oblasti solidarity a občianskych aktivít, mládežnícke organizácie a iné organizácie občianskej spoločnosti; presadzovať protokoly pre spoluprácu medzi poskytovateľmi záruky pre mladých ľudí a inými sociálnymi službami ako napr. starostlivosť o deti, zdravotná starostlivosť, rehabilitácia, sociálne bývanie, služby dostupnosti;

- 22) podporovať ďalší rozvoj modelov integrovaných služieb, ako sú jednotné kontaktné miesta, spojené riadenie prípadov alebo multidisciplinárne tímy, ktoré posilňujú partnerstvá a poskytujú mladým ľuďom jednotné kontaktné miesto;

Zlepšovanie zberu údajov a monitorovania systémov

- 23) zintenzívnenie snáh o obohatenie nadväzujúcich údajov posilnením systémov, ktoré umožňujú sledovanie mladých ľudí po prijatí ponuky, a to s cieľom monitorovať dlhodobé udržateľné začlenenie do trhu práce;
- 24) podporovať rozsiahlejší výmenu údajov týkajúcich sa sledovania a profilovania a nadväzujúcich údajov medzi partnermi záruky pre mladých ľudí a dodržiavať pritom pravidlá ochrany údajov s cieľom zlepšiť podporu, čo má osobitný význam pre úspech opatrení zameraných na zraniteľné osoby NEET;

Plné a optimálne využívanie finančných prostriedkov

- 25) venovať náležité vnútroštátne zdroje na vykonávanie opatrení politiky predložených v rámci posilnenej záruky pre mladých ľudí, aby sa zabezpečilo, že sú dobre zacieleené na individuálne potreby ktoréhokoľvek mladého človeka, najmä z najzraniteľnejších skupín;
- 26) plne a optimálne využívať súčasné nástroje Únie v rámci politiky súdržnosti, najmä iniciatívu na podporu zamestnanosti mladých ľudí, ESF a Európsky fond regionálneho rozvoja (ďalej len „EFRR“) (2014 – 2020) a mobilizovať značnú časť dodatočných finančných prostriedkov poskytnutých v rámci REACT-EU, ako aj ESF+ a EFRR (2021 – 2027) s cieľom podporovať zamestnanosť, vzdelávanie a odbornú prípravu mladých ľudí, prechádzať nezamestnanosť a neaktívne mladých ľudí a uskutočňovať príslušné politické reformy;
- 27) využiť potenciál doplnkového financovania z vnútroštátnych zdrojov spolu s inými zdrojmi financovania Únie, ktoré by mohli prispieť k vykonávaniu posilnenej záruky pre mladých ľudí, a to najmä z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti, Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (ďalej len „EPFRV“), Programu InvestEU, Fondu pre azyl, migráciu a integráciu (ďalej len „AMIF“), programu Erasmus+ a Nástroja technickej podpory;

TÝMTO VÍTA ZÁMER KOMISIE:

Zlepšovať zber údajov a monitorovania systémov

- 28) naďalej podporovať kvantitatívne monitorovanie systémov záruky pre mladých ľudí na základe spoločne dohodnutého rámca ukazovateľov a navrhovať úpravy tam, kde je to vhodné, vzhľadom na toto odporúčanie Rady;
- 29) od roku 2022 zlepšovať mieru podrobnosti hodnotenia cieľovej skupiny osôb NEET a profitovať pritom zo zlepšenia výberového zisťovania pracovných síl EÚ zavedené nariadením (EÚ) 2019/1700;

Monitorovať vykonávanie

- 30) monitorovať vykonávanie systémov záruky pre mladých ľudí v súlade s týmto odporúčaním prostredníctvom multilaterálneho dohľadu Výboru pre zamestnanosť v rámci európskeho semestra;
- 31) pravidelne spolupracovať s členskými štátmi v kontexte európskeho semestra s cieľom zabezpečiť monitorovanie nepretržitého vnútroštátneho investovania do politik a programov zameraných na zamestnanosť mladých ľudí; v prípade potreby adresovať členským štátom odporúčania pre jednotlivé krajiny na základe usmernení pre politiky zamestnanosti členských štátov;
- 32) pravidelne podávať Výboru pre zamestnanosť správy o vývoji v oblasti vykonávania a výsledkov systémov záruky pre mladých ľudí;

Zvyšovať informovanosť a zamerať komunikáciu

- 33) posilňovať snahy členských štátov v oblasti zvyšovania informovanosti a komunikácie a prehľbovať šírenie výsledkov a príkladov osvedčených postupov medzi členskými štátmi, a to aj prostredníctvom európskej siete verejných služieb zamestnanosti.

Odporúčanie Rady z 22. apríla 2013 o zavedení záruky pre mladých ľudí sa nahrádza týmto odporúčaním.

V Bruseli 30. októbra 2020

Za Radu
predseda
M. ROTH
